

**Sügistest alustab Haapsalus tööd vene ja
eesti gümnaasiumiõpilaste segaklass**

Vene kooli ähvardav tühjaksjäämine sundis lastele pakkuma eesti keeles õppimise võimalust

Helen Eelrand

louise@epi.ee

Haapsalu vene gümnaasiumi ja eestikeelse Wiedemanni gümnaasiumi 24 noort hakkavad sügisest õppima ühises eksperimentaalklassis. Mõlema kooli noored tunnistasid, et kultuurivaheutus on põnev ja hariv.

“Tegelikult oli küsimus meie kooli ellujäämises, sest venekeelsed vanemad hakkasid oma lapsi järjest eesti kooli panema. Paari-kolme aasta pärast oleks meie kool tühi olnud, pidime selle ära voolu peatama,” selgitas Haapsalu vene gümnaasiumi direktor Andrei Aleksejev, kelle sõnul on lisaks linnalastele katseklassis õppimise vastu huvi tundnud ka maakonna noored. Loodava 10. klassi õpilased hakkavad osa saama mõlema rahva traditsioonidest – tähistatakse nii venelaste maslennit-sat kui ka eestlaste mardipäeva. Lisakeelena õpitakse ka rootsi keelt. Segaklass tuleb tavalisest klassist väiksem, kokku 24 last. Aleksejev põhjendas seda võimalusega õpetada iga noort eraldi arvestades.

Keerulised terminid toovad stressi

Haapsalu Wiedemanni gümnaasiumi direktress Leini Vahtras ütles, et selle õppeaasta algusest on linna kaks kooli vahetanud paarikümne 9. ja 11. klassi õpilase ümber.

“Õppekava vene lastele lihtsamaks teha ei tule. Osa ainetunde toimub eraldi gruppidenä, ülejäänud koos eesti lastega. Õpetajad püüavad rääkida aeglaselt, et vene lapsed ikka aru saaksid. Õpilaste omavaheline suhtlemine toimub ikka eesti keeles,” kirjeldas ta vene laste eesti kooli tulekut. “Eesti lapsed räägivad ikka natuke viletsamini vene keelt kui vene lapsed eesti keelt.”

Oma õpilastele arvab Vahtras keelepraktika samuti kasuks tulevat, sest üha enam töödajaid nõuab tööpakkumiskulutustes ka vene keele oskust. Praegu alustavad Wiedemanni gümnaasiumi lapsed vene keele õppimist kuuendas klassis,

Haapsalu Wiedemanni gümnaasiumi üheteistkümnendik Jaanika Tuisk (vasakul) oli üks neist, kes õppis vene gümnaasiumis. “Nad on veidi teistsugused, elavamad,” iseloomustas ta ajutisi koolikaaslasid. Klassivend Ardi Oõvel (paremal) arvas, et vene kooli võib tagasi minna küll.

RAIGO PAJULA

kohalik vene gümnaasium alustab eesti keele tunde juba kõrvuti emakeelse aabitsa õpetamisega. Kahe kooli peale moodustati töögrupid, mis seavad paika nii tunni materjalid kui õpilasvahetuse perioodi pikkuse. Wiedemanni gümnaasiumi õpetajad oskavad vene keelt enam-vähem. “Kui tõesti toime ei tule, siis kasutame tõlkidena neid õpilasi, kes vene koolist juba varem meile on tulnud,” selgitas Vahtras.

Vene kooli lapsed said eesti koolis ülevaate riigikeele oskusest. “See, kes pärast

üheksandat klassi tahab eestikeelses kooli minna, ei kujuta täpselt ette, kuidas seal õppetöö toimub. Ta arvab, et oskab seda keelt piisavalt hästi, tema suhtluskeel ongi hea, aga istuda tundides ja kuulata õppeaineid eesti keeles – see tekitab venekeelsele lapsele suurt stressi. Keskmise õpilane ei tule nii hästi toime kui tema eestlasest eakaaslane,” põhjendas Aleksejev. Sunniga kedagi võõrasse kooli ei aetud, huvi oli õpilaste endi poolt. “Eelmine kord käisid üheteistkümnenda klassi õpilased, nüüd

selgus, et ka kümnendikud tahavad kooli vahetada,” ütles Vahtras.

Võõraid ei lubatud tualetti

Wiedemanni gümnaasiumi üheteistkümnendikud kiitsid vene kooli sõbralikke õpetajaid, kes väga huvitavalt ja kannatlikult oma tunde andsid. “Keel avarab silmaringi ja seda läheb edaspidi kindlasti vaja,” oli Ardi Oõvel veendunud, “vene kooli võiks tagasi minna küll.”

Noored nentisid, et kuigi vene eakaaslased on lärma-

kamad ja temperamentsemad, on võimalik nendega ka väljaspool kooli hästi läbi saada. “Tegelikult nendest täiesti õhkub midagi vastandlikku,” kinnitas Inga Nõlvak, “mitte halvas mõttes, aga temperamendid on erinevad. Seda on juba kaugelt näha, eriti vahetunnis.” Jaanika Tuisk lisas, et vene laste kokkukuuluvustunne on eestlaste omast suurem. “Lähed sinna kooli, siis alguses ei taheta isegi WC-sse lasta, kui võõras oled,” tõi ta näite. Tema sõnul liiguvad vene noored rohkem kampadena ja on

eesti eakaaslastest korralikumad ning naiivsemad. “Samas ei saa väita, et kõik nad on sellised. Minu tutvusringkonnas on venelasi, kellega suhtlen nagu omasugustega,” tunnistas Jaanika. Anna Bondarenko ja Irina Speko vene gümnaasiumist pihtisid, et esialgu oli eestikeelne õpikeskkond neile võõras küll. “Raske just ei olnud, kui eesti keelt ikka oskas,” arvas Anna, “aga kuna me olime esimesed, kes sinna kooli läksid, siis ei olnud väga mugav. Kõik vaatasid sind, et näe, venelane. Kui viimane päev oli, siis ju-

ba suhtlesime. Kui nemad siia tulid, siis olid nad juba nagu sõbrad.”

Vene gümnaasiumi üheksanda klassi neidusid rõõmustas eriti eestikeelsete bioloogia-, füüsika- ja keemiaterminite selgekssaamine, kõnekeel oli neil ennegi enam-vähem suus.

Nad on kindlad, et tahaksid sügisel alustavas eksperimentaalklassis õppida. “Ülikoolis tahaks ikka eesti keeles õppida, elame ju Eestis ja peame eesti keelt oskama,” arvas Anna, kes peab oma tulevikuks arvutiala.

Sõbraga räägivad inglise keeles

■ “Esimese tunni andis meie kirjandusõpetaja, kes rääkis vene keeles armastusest ja vene kultuurist. Teine tund oli füüsika, kus vaatsime filmi ja pidime küsimustele vastama,” kirjeldas õpilasvahetust Haapsalu Wiedemanni

gümnaasiumi 11. klassi noormees Neeme Kalda (pildil). “Väga meeldiv oli see, et kui hätta jääme, saime ka eestikeelsed küsimused. Kõik see oli omaette elamus.” Neeme on vene keeles oma klassi parim ja osalenud vabariiklikel olümpiaadidel. “Keelele andis see palju juurde,” on ta veendunud, “parandas väljendusoskust. Grammatika ei ole mul eriti tasemel.”

Neeme ema Irene Kalda tunnistas, et ehmatas esialgu, kui kuulis, et poeg läheb vene kooli õppima. “Ausalt öeldes küsisin kohe, et ega sa üksi ei lähe, väike hirm oli,” tunnistas ema. Enim kartis ta enda sõnul kuritegelikkust keskkonda. “Nemad on teistmoodi rahvas kui meie, nemad on emotsionaalsemad,” selgitas ta.

“Neeme vaatas lapsepõlves Kesktelevisioonist filme ja küsis pidevalt: ema, mis see sõna tähendab,” rääkis Irene Kalda. “Meie tänavas elab suviti üks Vorkutast pärit noormees ja nad käisid Neemega koos tennist mängimas. Põhiliselt räägivad vene keeles, aga nüüd juba ka inglise keeles.”

Ema ise räägib vene keelt vabalt. “Töötasin venekeelses kollektiivis, seal ei saanud kuude viisi eesti keelt rääkida,” selgitas ta. “Mul ei ole keelte vastu küll midagi, mingit venevastasust meie peres ei ole. Lõppkokkuvõttes on mul hea meel, et poiss vene koolis ennast arendab.” **Helen Eelrand**